

inuadere consueverunt.] Aded vt vel febrem aliquam, aut causam præincipientem seu externam; vt iram, tristitiam, laborem, aut vigilias præcedere velit, velut & insolatione balneum siccum, & inferius clarius: [Incipit autem cordi hæc passio nonnunquam ex seipso, sicut in excandescentiis, vehementibusque tristitiis ac diuturnis, nonnunquam verò ex ardentibus febribus:] tandem concludit quod ex quorumlibet viscerum inflammationibus diuturnis, & ex pulmonis ac pectoris suppurationibus fit. Princeps tamen prima quarti. [Longissimum est vt hectica accidat incipiendo, quasi sint membra semine genita iam inflammata, & non inflammetur humor seu spiritus ante illa; imò oportet vt illa ante hæc calefiant nisi sit causa valde patens.] Dico sententia est clara, sed pro prima autoritate ἀποτέλειται perficitur, malè interpretatum est, fit: aliud fieri. Vult enim omnem hecticam perfici progressu temporis, quoniam & si transeat ex inflammatione vel ex ira in illam, cor tempore longiore perficitur. Ob id & Auenzoar, & Auerroës dixerunt rarò fieri nisi post febres alias; quia rarò causæ externæ sunt aded potentes.

CONTRAD. XVI.

*Signa principij morborum exiti-
alia, an certiora signis
status.*

Signa initij esse validissima ad declarandum mortem docet Hippocrates primo prognosticorum tum per ea verba, lethale est. Et maxime cum in sequenti dicat. [Si vero vetustior sit morbus, appareantque talia tertio vel quarto die; tunc de his interrogare oportet de quibus dixi, item alia signa considerare, (quæ cum enumerasset inquit) mala omnia sunt, & perniciofa.] Vt longè minus mala esse velit, tum quia serius perimunt, tum quia dicit ὀλέθρια, id est, perniciofa & prius dixerat θανάσιμα, quod est aliquid etià magis quam lethale, cum aliud sit solum perniciosum, id est, ad exitium inclinans: tum ex modo loquendi, quia ad ὀλέθρια præponit τὰ πάντα κακὰ, id est omnia mala: inde subiicit & exitiaria. Et huic sententiæ astipulatur Galenus vt etiam in commentariis diximus. Vt concludendo dicam Hippocratem signa existimare ad mortem visa esse maxime horrenda & lethalia, cum in ipso initio, ingressu morbi apparuerint; posterius verò mitiora. At contra Epidemiorum: [Coctio iudicij celeritatem ostendit, securitatemque salubrem, cruda verò quæ ibi enumerantur mala.] Et recitatur in libro de constitutione artis medicæ: & prima Aphorismorum, [Coctionis signa semper bona, iudicatoria non ita.] Et in primo de crisi: [Coctionis signa nunquam malè apparent.] Et in tertio de crisi. [Eorum quibus interfui neminem ex crisi periisse vidi quam coctionis signa præcessissent.] Eadem millies repetuntur à Galeno velut quarto Aphorismorum bis. Respon-

deo quòd solutio huius difficultatis pendet ex his quæ dicuntur in primo Aphorismorum. [Signa mortis solent apparere in principio morbi; signorum autem salutis nullum est tam potens quam coctio,] Coctionis autem nunquam signa apparere possunt in initio morbi, vt ibidè habetur. Itaq; signa lethalia ab initio apparere possunt salutaria nò nisi procedente morbo, quia pèdent ex coctione non absolute sed confirmata; vt in secundo prognosticorum: [Urina optima erit si candidum sedimentum fuerit, leueque & æquale per omne tempus, dum morbus iudicetur.] Dixerat & de nota confirmata coctionis quarto de victu in acutis. Verum quidam dicerent quòd signa mortis ab initio essent certiora quam in statu morbi: quod verum non est: siquidem inclinante morbo & resolutis viribus sunt certiora signa lethalia, quam ab initio cum adhuc vires stant. Sed Hippocrates illa principij præponit quia sola illa sunt artificiosa, & Medicum ab infamia liberant: signa autem lethalia in fine etiam astantibus nota sunt, nec Medicum ab infamia liberant. At signa mortis in principio sunt firmiora signis incrementi, & status, & iudicij & aliis huiusmodi ob vehementem agitationem quæ contingit in illis: In principio autem materia si non omnino quæta est, parum abest à quiete, & ided cum procedente morbo necesse sit naturam eo magis affligi, ided & mortem sequi incrementum illius cuius principium non fert.

CONTRAD. XVII.

*Labij superioris tunica an vna cum
ventriculi tunica.*

Galenus docens causam tremoris labij inferioris ante vomitum solum illius meminit, eiusque tunicam vnā & eandem esse commemorat cum tunica interiore ventriculi primo Prothitico, & secundo de victu in acutis: Sed tertio Prognosticorum dicit postquam de tremore labij inferioris sermonem habuit in eiusmodi casu, quòd labra tremunt ante vomitum vt videatur intelligere de superiore etiam. Et subiungit causā quia ventriculi tunica est eadem & palati, & gulæ, & linguæ, & totius oris; aded vt eadem ratione vtriusq; labri cōprehendat substantiam. Aliud est quod confirmat hoc scilicet quia materia in febribus licet magis ad labium inferius (scilicet intermittentibus) ad vtrumque in declinatione labrum propelli solet, & apparet quædam exustio. Et in secundo de differentiis febrium vult quod non à ventriculo, sed à capite descendat. Respondeo quòd tunica illa non est eadem prorsus sed intelligit per coniunctionem, ided ante vomitum bilis tremit labrum inferius manifestè; & hoc citat Galenus ex Hippocrate qui hoc dixit secundo de victu in Acutis. Quamquam ambo tremore soleant, sed superius solum obscurè & per consensum. De capite autem dixi causam quia non ad cutim sed ad substantiam labiorum materia transfertur. Verum cutis est causa